

49
21

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Κιν. I, 29/1970*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

12-15 Μαρτίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... *Ἐγναρὲς*
 (παλαιότερον ὄνομα: *Μητριά*), Ἐπαρχίας ... *Μάξου* ...
 Νομοῦ ... *Κυυλάδων*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἰδωνος*
Βερνίκου ἐπάγγελμα ... *Θιὰ δ. σ. μαζο*
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Ἐγναρὲς Μάξου*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον ... *ἔξ(6) μῆνες*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Μιχάλας* ... *Μωου. Γαξῆς* ...

ἡλικία. *68 ἔτων* γραμματικαὶ γνώσεις *Ἀσφόροτος Δημοτικού*
Σκολίου τόπος καταγωγῆς *Ἐγναρὲς Μάξου*

β) *Πάριος* ... *Κωνσταντῆς*

γ) *Ἰ. Πανα* *55 ἔτων* *γράφ. γνώσεις* *π. Δημοτικού*
τόπος καταγωγῆς *Κωνσταντῆς Μάξου*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκήν ποιμνίων; *Διὰ σποράν* *Πόροι*, *Βζία*, *Μαρίνα*
Αγραφωδέλιες *Διὰ βοσκῆς* *Κορακιά*, *Γέννησι*
 Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; *Ὑπῆρχον χωριστά*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας; δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς γεωμήτενας, *φυσικὰ πρόσωπα*, *μονὰς*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του; *Ἡ περιουσία φρενιζεῖται ἐν γῇ* *εἰς τὰ τέ-*
τρα τοῦ πατρὸς

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Πολλοὶ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ εἰς τὴν κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *καὶ εἰς τὴν γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Μετ' ὀλίγων τῶν εἰρησίωνων*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *μισακάτορες* ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... *τὸ θωπεύον των ἐπὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν ἀφροσύνην*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐπαχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ... *Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ἐποικικῶς. Ἦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Ἐλάμβανον ἀμοιβὴν εἰς χρήμα*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *δοῦλοι εἰς τὴν ἐχρησιμοποίησιν οὐκ εἶναι*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου, τοῦ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ἀνεύρεσιν ἐργασίας*

β) Ἐπὶ ἐργάζοντο ἐποικικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ἀνεύρεσιν ἐργασίας*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *Ἀπὸ τοῦ 1935*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1928. Γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1965*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Ἀπὸ τοῦ δικτύου. Ἐχρησιμοποιεῖται ἐν τῶν*

Ἡ ὑποβοήθεια ἐχένε ἀπὸ τοῦ Νό. 50 (Λογιστικὴ)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. <i>Ὁ χεῖρ</i>	4. <i>Ἄνι</i>	7. <i>Στο βάρι</i>	10. <i>Γάτζοι</i>
2.	5.	8. <i>Κουλαρι</i>	12. <i>Βέρρα</i>
3. <i>Ἄλτρο</i>	6. <i>Σάβδα</i>	9.	

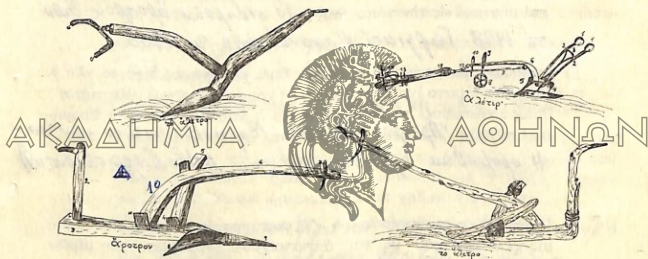
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) *ἀπὸ τοῦ 1960*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *Ἀπὸ τοῦ 1965*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμού *Nov. 26. 1950.*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Οἱ γεωργοὶ ἐν Κερκύρῃ*
Ὁρῶς ὁ Γεώργιος Τσιανωνιάτης ἐν Κυνιδάρον.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Μαθή</i>	6. <i>Στοβάρι</i>	11.
2. <i>Ὀκρη</i>	7. <i>Μίντερι</i>	12.
3. <i>Πδέρι</i>	8. <i>Μωρότσι</i>	13.
4. <i>Αφωλιά</i>	9. <i>Υνί</i>	14.
5. <i>Σωάδη</i>	10. <i>Γούλα</i>	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
 θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
 διὰ τήν άροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
 χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
 σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
 εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

...ἦτο μιᾶς μορφῆς.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ὁρθογώνιον....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἔκ. ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
 (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

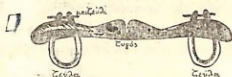
Σκεπάρι, σμίχλα, τριώνι, ξυλοφάι, ωριόνι.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόδια, γαδάραι, βουτάρια...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ἐχρησιμοποιοῦντο δύο.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο ἀναγκαῖος καὶ εἶναι καὶ σήμερον.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦλια κλπ.). *Ζεῦλες, λουριά, γεωλόρα.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ζεῦλα, γεωλόρα.*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Ἀπὸ τοῦ 1933.*

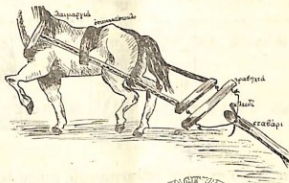
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζεψίμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Μὲ φασκιά, λουριά, μεστιά, ὑνία, μεστιάτσα.*

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συντηθεῖα εἰς τὸν τόπον σας : *ὄργωνε ὁ ἄνθρωπος*.....

.....

.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

.....

.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

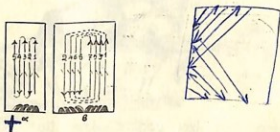
.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
*Τὰ βόδια με πλ. δουλέντρα. Τὰ βοιάρι με γὰ
 ἑνία*.....

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *Μ.Ε. σπορές*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ;

Μ.Ε. αὐλακία

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

καὶ καθέτως καὶ πλαγίως

ΕΙΣ ΠΟΙΑ ΟΡΓΩΜΑΤΑ (ΣΠΟΡΑΣ) ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΤΟΥΤΩΝ
ἢ ἄλλων. *Ξεφ. νιδσιφο.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Πρὸ τῆς σπορᾶς ἓνα ὀργώμα. Μετὰ τὴν πρῶτην βροχὴν. Τὰ ὀργώματα λέγονται «νιδσιφο καὶ διβόλισμα».*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δύο καὶ τρεῖς ὀργώματα πρὸ τῆς σπορᾶς. ὀνομασία διβόλισμα καὶ τὸ πρῶτον. Σπιννίμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἐνα ἔτος. Δύο ἔτη.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;... *Δύο.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;... *Δισάκι, τρυβέλι, σίκαλα.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τόποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ τὸ σόδι καὶ μὲ τὸ βουκέντρι.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται ἰσοπέδωσις ἀλλοῶς*.....

ὡς τὸ εἶ.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπλὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
φωφίρι, τσάωα, ἔξιν ο.

*φωφίρι
 πα τσάωα
 φωφίρι*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. *Το ἰσάωα καὶ ἡ σπορὰ ἐγίνετο καὶ γίνεται μετὰ πέρι (κνούμορα).*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *Τὰ λιβόβια.*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρᾶσιες (βραγιές) καὶ ἄλλως. *Ἐγίνετο σ.ε. ἡραδίσες καὶ εἰς ἔδρα ἔδαμο του-θῆται καὶ σήβερων.*

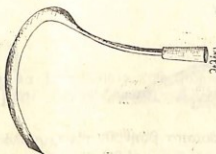
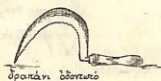
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

... *Με τὸ ξιφασκίδι*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποιά ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με τὸ ξιφασκίδι καὶ χερσίδι.*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

... *ἦτο ὁμαλὴ καὶ ὀδοντωτὴ*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξύλινη, ὁ σιδηροῦς σκελετὸς.....

ἐλέγετο μετὰ.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά, ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ὁ εὐδωροφόρος ἢ γυφάρος*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἡ κριθὰ θερίζεται διὰ τοῦ χερός*.....
τὰ δημητριακὰ δι' ἐκρίζωσός.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *εἰς ὕψος ἀπὸ 0,15' ἕως 0,25'*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).
Ραυδά ἢ γαῖα.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;
οἱ ἴδιοι εἰς θερισταί.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρός) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
τοποθετοῦνται ποδὸς μαζί... ἐπὶ τὰς ἐξωτερικὰς...
τοποθετοῦνται πρὸς τὴν ἐξωτερικὰν κατεύθυνσιν αἱ...
μεγαλαὶ αὐτὰς δεξιῶν........

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ... *Πέγονται χερσόβια*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Δεν ἔρχονται ὡς
ἐπαγγελματίαι. Θερισταί ἄλλοι ὡς ἄλλοι ἐρχάται*

2) Πώς ἡμείνοντο οἱ τοὶ με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

*Με ἀμφοτέρωθεν. Ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς χρῆμα...
Μετὰ τὸ ἄνευ φαγητοῦ... Πραγματικά (κυρίως φαγη-
τό καὶ κυρίως ὠρατό)... Ἡ ἀμοιβή ἦτο εἰς χρῆμα καὶ
μουρουράδα.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Ἐφεραν μαρταρά στο πῆρ. καὶ μαλεχέρα στο
μεγάλο ~~μ~~*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Οὐκ ἐδίδεον ὁμοῦ καὶ τὸν ἄλλον. Ἐν τῷ αὐτῷ ἔργῳ
καὶ ἡμεῖς τοῖς ἄλλοις διὰ τὸ εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ ἔργῳ.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

Σαρακαδό ἀφρονέωσιν, μὲν ἔμμερα ἡγασσάσα...
 Ζεὺς ὠφρεῖ δέναν τ' ἄλζα, ὅτι βούλει γὰρ μου λάργισα.
 καὶ ὅτε ὠφρεὶ παρὰ δὲ κρησίουσιν καὶ ὠφρεῖα.

- 6) Που την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν που μένουν ἀθέριστοι; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι
 ἔστιμον.

Βαρύ Ιούδαρι στένεται στή πύον τω αλκίς σου...

δωσας το παρ οντα απο του ευειρος δόμ. & ωφρ.

Ἡ Μοι εὖ ὄρεται πτόχονα καὶ ἄλλος εὖ πτόχονα...

*Ενας μοναχός μοναχισμός, πό'νταν να' να' μωφί.
Σε τρελές μου τρελές, εζάνε έβρ' ζαν τέ' κόττε.*

[illegible]

Ο βασιλεὺς τοῦ γένους μὲν οὖν τ' ἄρχοντος τοῦ
μακρόν· τὸν δὲ βασιλεὺς τὰς ἐκείνου καὶ τὰς ἑαυτοῦ

Πίναξ ἐκτετατοὶ πρὸς ἐκμετρίαν, ἥτοι πρὸς δέξιν, πρὸς ἀριστεράν.

ΠΟΤΕ ΕΓΙΝΕΤΟ ΤΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ, ΗΤΟΙ ΤΟ ΘΕΙΡΙΟΝ, ΤΩΝ ΘΕΡΙΣΜΕΝΩΝ
 ΣΤΑΧΥΩΝ. ΠΟΙΑΝ ΗΜΕΡΑΝ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἔσπε-

ρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς
ἐθήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον :

Τὸ δέσμευο γίνεται ἀπέσως μετὰ τὸν θερι-

opór

.....

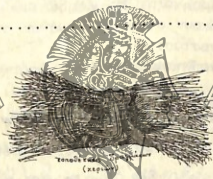
— 15 —

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δέσιμα γίνονται μὲ τὰ ἴδια τὰ σπάρτα καὶ
ἀπὸ τῶν ἴδιων τῶν θεριστικῶν ἐργαλείων δέν
χρησιμοποιοῦνται.....

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τὰ δεμάτια ἀφήνοντο σὺν ἴδιαι θέσει μετὰ
τὰ τέλος τῶν θεριστικῶν ὅλα τὰ δεμάτια συμμα-
ρύνονταν σὲ ὠρισμένα θέσει καὶ γίνονται θη-
ρυνιδά. Πίνονται εἰδὼς φουρτίδας ἢ κυλινδρῶν.

ε.΄ Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Γίνεται δύο φορές τὸ ἔτος... φεβρουάριο καὶ Μάρτιο. Πάχυνστο ξυς ἔρκει Σωτεφβρίου. Είναι πεφφρινά καὶ ἔαρινά καλλιέργεια.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Ἡ ἐξαγωγή γίνεται μὲ σκαπάνη (τσάφα). Σωάνις καὶ μὲ σιδερούι ἄροτρο.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ἡ διατροφή των ἐγίνετο μὲ ξηρά τροφή (σανό). Ἡ καλλιέργειά του ἐγίνετο ὅπως καὶ των δημητριακῶν. Ἡ κοπή μὲ δρεπάνι. Ἡ ξήρανσις μὲ σάβλα σὲ ἀράδα. Ἡ φύλαξις μὲ σα σὲ στάβλους.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Μαῖο καὶ Ἰουλίο μὲ δρεπάνι.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Το δέσιμο έγινε με άμχαριό.
 ή άδύνατο. Τοποθετείται σε βράχι που παδά-
 νατο.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τών δεματιών προς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ἦν τὸ χωράφι ἔκν ἄλωνι συγκεντρώνεται
 σ' αὐτὸ Ἦν ἔκν μετεφέροντο εἰς ἄλλο χω-
 ρα.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως ;

Ὁ τρόπος λέγεται θεμωνιά. Ἡ θεμωνιά συνήθως
 γίνεται στρογγυλή καὶ τὰ δεμάτια τοποθετοῦνται
 πρὸς τὸ στέκεται πρὸς τὸ μέγα.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλωνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι ;

Ἄλωνι ὑπῆρχε πάντοτε. Ὁ χωρισμός τοῦ
 γεννήματος ἐγένετο ἐπὶ τῶρου.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς ποίαν θέσιν ;

Τὸ ἄλωνι κατασκευάζεται ἐντὸς
 τοῦ χωρίου καὶ μαρὸς τὸ δύνατον εἰς τὴν ὑψη-
 λότεραν θέσιν.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐάν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Ἄρχεται*
ἐν Ἰούνιον καὶ λήγει ἐν θύγου του (Ἀρχάς)

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Χωματόλωνο. ὠρεφ-*

χηριόνα μὲ ὠλοῦε. Τὸ ἐν ὠρὸ τοῦ ἀλωνιστοῦ
ἐπιγράφεται διὰ τοῦ μωδου. (Βούδωρα)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματόλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). *Ἐπισκευάζεται διὰ τοῦ μωδου*
βοῶν. Ἡ ἐπισκευὴ (βούδωρα) γίνεται ἄνωξ
τοῦ ἔτους. Ἐνταῦθα ὠλοῦε κρήσι καὶ δὲ τοῦ
ἔτους

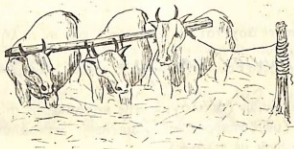
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁρίν. γίνεται ὁῦτε ὠριεβ. ὠριεβ. ἡμέρα ὁῦτε ὠρι-
ομένην ἡμέραν

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Τὸ ἄλωνμα γίνεται ὡς ἑξῆς μὲ τὰ σταχύνια ὡρᾶς
τὰ ἄνω. Σαίτος δὲν χρησιμοποιεῖται.....

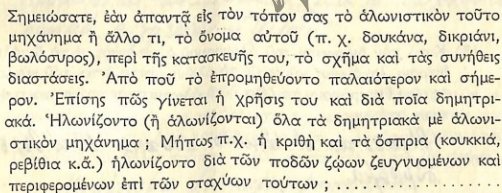
11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Τὸ ἄλωνισμός γίνεται διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν
ζῶων γύρω εἰς τὸ μέτρον ἀντὶ τοῦ ξύλου καὶ τῶν
δεσφένων ἀφ' αὐτοῦ.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἄλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἄλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἄλωνιοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεде-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον: π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

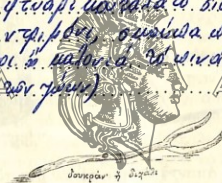

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ὁ ἄλωνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 10 π.μ. καὶ ἐξέρχεται πρὸς τὴν 5 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διχάλι, γτυὰρι, ματαλάτο, σιδηροῦ ἢ ξύλινου, μασκὰ, ν.φ.ι.ρόνι, σκουάλα κού γίνεταί ἀπὸ λαγυδούροι ἢ μαλὸν ἀπὸ σιδηροῦ, τὰ σκουάλα (σκούρα φων. γένει)

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

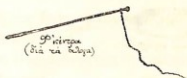
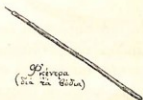
Ρίπνουνται οἱ ἄκοποι στάχυες. Ἡ δὲ πέτρεται σκουάρα.

- 14) Ὅτε ἐν χρήσει εἰδικὴ ἄλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (*Ὑν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

Εἰδικὴ ἄλωνόβερρα δὲν χρησιμοποιεῖται.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . .

*Πέχεται ἀλωνία . . .
καθ' ἡμέραν ἤλωνίζοντο τρεῖς (3) ἀλωνιές . . .*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσάπαιδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν . . .

Ὁ μαδρὸς ἀδωνίγει τὰ ἰδικὰ του σταχυὰ, χρησιμοποιώντας τὰ ἰδικὰ του γῶα ἢ καί ρυμνους δασυμά συγγενῶν ἢ φίλων . . .

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Κοπάνισμα δὲν χρησιμοποιεῖτο . . .

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

κοπανοὶ εἰσπραγνῆς

ξύλο κοπανιλευτὸ διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἁμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συγγενεῖς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *ἔγινε ἐκ τῆς 20.1950.*

ἐκ τῆς ἐκείνης τῆς ἐνώσεως τῶν Γ.Π.Σ. Μαδρίτης

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦνται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

κομμένον... σωρεῖται μὲ 20. δικριάνι καὶ μὲ 20. φινάρι
λέγεται δικριάνι, διότι ἔχει δύο κάρτες

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο...

Ο. σαυρός γίνεται στρογγυλός... Στὴν κορυφή γίνεται σταυρός.
μὲ εὐ. φινός. καὶ λέγεται: « λιλία βόδια τε καὶ γαῖ...
χρόνου. ὡφισσός τε φ. α. καὶ βορρὸς γ. α. »

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο...

Τὸ ἀνέμισμα γίνεται μὲ εὐ. φινός. καὶ μὲ εὐ. διαβί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Πικρὰ συνήθως ὁ ἄνδρας καὶ σωφίως ἡ γυναῖκα.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Κόνταλα ἢ σούβαλα. Μὲ τὴν σουσίω γίνεται ὁ κυριόρος καὶ μὲ εὐ. κριόρος.
Δεύτερον ἀλώνεται σὲ κριόρος.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα): διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *Ἡ γένεσις τῶν γῶν γίνεται μὲ σκοπὴν*
(ἀλωσίδα) ὡς καὶ ἐν συνήθει ἀλωνιστῶν. Τὸ ἀλώ-
νισμα τοῦτο λέγεται ἐν ἀνδραγαθίᾳ.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....
Μὲ τὴν σκούρα καὶ μὲ τὸ νερὶ βρόνι, ἐφ' ὅσον δέν
δυνατα νὰ γὰ παρασύρῃ ὁ ἀνεμος.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

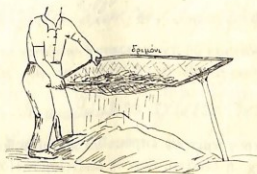
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀρυλῶτος

δερμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

ὁ σωρός γίνεται πρὸς φῶς καὶ αὐτὸς χαράσσεται ὁ σταυρὸς στήν κορυφήν. Στήν κορυφή δὲν ἐμπηγνύεται τὸ ἐργαλεῖον οὐδὲ καὶ προσκύνεται ὁ ἀσπασμὸς γίνεται ὑπὸ τοῦ σταυροῦ πρὸς φῶς γίνεται καὶ ἄλλος σταυρὸς ὅστις ξεινῶν ἀπὸ τῆς χάσας πρὸς τὸν κορυφὴν...

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

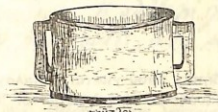
γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

... Δευτέρα δὲν ὑπάρχει. Εἰς τὴν κοιλωτὰ ἐδίδετο μὲν τὸ
τὴν συρρομένην τῶν μαρτύρων τῶν χρονιῶν ἡ κορυφαία
τὸ μόνως χρονιό τιμο. Ἡ κορυφαία δὲ τὸ δὲ τὴν μαρτ
διδάδει τὸ δὲ τὴν.

μισοκοίλε

κούτελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) Ἐδίδετο τὸ ἀγροφυλακιάτικο τὸ σάρον

ἦτο. ὁ ἀνὰ τοιο. μὲ τὴν κορυφαία τὸ μαρτῶν. Ἡ μὲν γο-
σις ἐχίνετο μὲ τὸ κοινὸν. Τὸ κοινὸν ἦτο. Ἐδίδετο, εἶδος
ἡμικορυφαίου καὶ ἐχίνετο. 6. ὁ κοινὸν. Μὲ τὸ κοινὸν
ἐχίνετο ἡ μὲν γο-σις. ὁ κοινὸν τὸν δημητριακῶν.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Ἡ ἀποθήκευσις ἐχίνετο ἐν τῷ ἐδίδετο τὸ κοινὸν

τὸ κοινὸν. ἐχίνετο σάρον. μὲ τὴν κορυφαία τὸ κοινὸν
μὲν.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Τὸ ἄκουρ. ἀποθμενέας εἰς ἀν-
ρῶνα, ἐν τῷ ἡ. ἐκ τῷ τοῦ ἄλλου.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διάλογη τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἁλώνισμα ; ...

Ἡ διάλογη τοῦ σπόρου ἐγένετο μετὰ τὸ ἁλώνισμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διάλογη τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίes, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Ἀναμμα φωτιάς γίνεται τὸ ἑσπέρas τῆς 31 τοῦ μεγάλου
Παρασκευῆς κατὰ τὸν ὁριζόμενον τοῦ ἑσπέρas
μετὰ τῆς ὁριζόμενης καὶ τὸν ὁριζόμενον τοῦ Κληδόνου.*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*Τοῦ Κληδόνου ὡς φωτιά ἀνάβη κατὰ τὰς 8 μ.π. 5 τὴν
ὠλατρία τοῦ κυρίου ἢ δὲ οἰονόμοσε εὐχρόνου-
ρο μέρος τοῦ δρόμου. (χρυσενιά).*

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.) *Τὴν Μεγίστην Παρασκευὴν λέγεται ἐξοφύοντα.*

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...

Συνήθως τὴν φωτιά ἀνάπτουν κοινὰ ἄνθρωποι καὶ ἡλικιωμένοι.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖου μέρους ; *Ἡ συλλογὴ γίνεται ἀπὸ κοινῶν καὶ κλέβονται ἀπὸ αὐτοῦ, ἀπὸ κτήματα, ἀπὸ φρόντες.*

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ἡ συγκέντρωσις δὲν ἐκτελεσθῆναι ἀπὸ ἀνδρῶν ἀλλὰ ἀπὸ κοινῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορτασμοί, ᾄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

Τὴν φωτιά τοῦ Μεγάλου τὴν κοινὴν πυρὰ καὶ μεγίστην. Κατὰ τὰ ἑθνη αἱ ἑορτασμοί, ᾄσματα καὶ κρότοι καὶ λέγονται ὡς ἑορτασμοί καὶ ᾄσματα καὶ λέγονται ὡς ᾄσματα καὶ κρότοι καὶ λέγονται ὡς ᾄσματα καὶ κρότοι καὶ λέγονται ὡς ᾄσματα καὶ κρότοι.

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Κέρονται ἀθανάτου σούρες, διάφορα μπαδιά
ὡς τὸ στεφάνι τῆς Πρωτομαγιάς.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁμοίωμα δὲν ἠγάπησαν, αἰδῶν καὶ ἐκάλουν.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἡ φωτιά τῆς Μ. Παρασκευῆς ἀνάτεται εἰς τὴν αὐτὴν
τῆς ἑορτῆς. Ἐκείνη καὶ ἀναβόλῃ αἱ φωναί
καὶ καὶ τῶν κυρτῶν αὐτῶν. Ἡ ἀφῆλτα
ομοιότης ἔχει καὶ φωτίζει καὶ τὸν ἐκτετατόν. Διευρί-
νομεν, ὡς ἀπομεινῶν αἱ ἀναβόλῃ καὶ ἀφῆλτα.
ὡς ἐνός ἀφῆλτα καὶ εἰς τὸν φῶν. ὡς ἐνός ἀφῆλτα
αὐτὸ 10 ἕως 12 μ. ὡς καὶ τὸ ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα
ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα.
ἰδίως κεκολλημένον ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα.
καὶ τὸ ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα.
καὶ τὸ ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα.
καὶ τὸ ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα ὡς ἀφῆλτα.

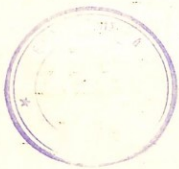
Γιάννης Βεννίος, διδάσκαλος
Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 12-15
Μαρτίου 1970]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1994

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Εγγραφο Νάϊν.

Νάϊν.

Πουτρί ὁ κορὸς τὰ ἐπὶ βότα καὶ ἔχει
πρὸς αὐτὰς.

Καλίζου λογαριάζου καὶ, δὲν φέδρει τὸ ὠρε-
ψόν.

Πουτρί ὁ κορὸς τὰ βούδια νου, καὶ ἔχει
ἐς γεωργία.

Καλίζου λογαριάζου καὶ, δὲν φέδρει τὸ
ὠρεψόν.

Πουτρί ὁ κορὸς πευλόρια νου, πευλόρια
καὶ φερδδες.

Καλίζου λογαριάζου καὶ, δὲν φέδρει τὸ
ὠρεψόν.

Πουτρί ὁ κορὸς τὰ πρώτεια νου, ἀρε-
τα καὶ λιβόδια.

Καλίζου λογαριάζου

Πουτρί ὁ κορὸς τὰ δειγμάτων, ἀν-
γνα καὶ μαρτύρια.

Καλίζου λογαριάζου

Καὶ τὸς πορφυρὸν οὐλοσάντ τὸ βρομ-
σὸν κατὰρι.

Ἰενατὸς καὶ οὐλοσάντ πρὸς βίρες
καὶ πρὸς τύχας.

Βόνη τὸν ἔλεος ἀρὸ οὐρα καὶ τὸ φε-
γὸρι οὐλοσάντ καὶ τοῦ κορὸν τὸ φε-
γὸρι κατὰ φερδδες. καὶ ὡς τὸ κερ-
αὶ κατὰ καὶ οὐλοσάντ βρομ.

Τὸς ἀνταξέει δὲ καὶ ἀντὶς, τόσο ἀντὶς
καὶ ἔλεος.

Πουτρίς ἀντὶς τὸν ἔλεος, ἀντὶς ἀν-
τὶς τὸν ἔλεος;

Τὴν αὐτὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Τὴν αὐτὴν παρὰ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Μὴ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Μὴ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

— Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

— Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

— Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

— Τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὡς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ἡ δὲ ἡγεμένη τῶν ὑποτά καὶ τοῖς
υἱοῖς τῆς πόλεως.

Παρεῖναι τῶν ἑσπερίων, ὡς ἐν τῇ
τῆς πόλεως πόσῃ ἐν τῇ πόλεως
καὶ πρὸς ἀδελφούς σου.

καὶ τὸ δεῦρ ἐκείνους ὡς ἐναι
ἐν πόλεως σου.

καὶ ἐν τῇ πόλεως σου τὸ
ὅτι ἐν τῇ πόλεως σου.

Ἀνδρῶν καὶ πολεμῶν.

ἔκδοξ 86.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ